

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KRAKOWIE
z ..... 2017 r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Jadowniki Mokre PLH120068**

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (T.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134; zm.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1936, z 2016 r. poz. 2249 i poz. 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, poz. 132, poz. 1074 i poz. 1595.) zarządza się, co następuje:

- § 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 12 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jadowniki Mokre PLH120068 (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2014 r., poz. 6515) wprowadza się następujące zmiany
- 1) załącznik nr 3 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia;
  - 2) załącznik nr 4 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia;
  - 3) załącznik nr 5 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 3 do niniejszego zarządzenia.
- § 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie
Rafał Rostecki

Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie
z dnia ..... 2017r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	Opis zagrożenia
1.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Istniejące	
		K02.02 Nagromadzenie materii organicznej	Stopniowe wypływanie zbiorników w wyniku naturalnych procesów.
		Potencjalne	
		A08. Nawożenie (nawozy sztuczne)	W sytuacji stosowania nadmiernych dawek nawozów sztucznych na pobliskich polach uprawnych istnieje realne zagrożenie przyspieszonej eutrofizacji i tym samym przyspieszonych procesów łądowienia.
		C01.01.01. Kamieniołomy piasku i żwiru	W sytuacji uruchomienia wydobywania żwiru w sąsiedztwie zbiorników istnieje realne zagrożenie zmian stosunków wodnych, które mogłyby prowadzić do zaburzenia równowagi tych zbiorników.
2.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Istniejące	
		A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia	Zaniechanie użytkowania niektórych fragmentów łąk, głównie w zachodniej części obszaru (często powiązane z ich zabagnieniem i ewolucją biocenotyczną w kierunku szuwarów wielkoturzycowych).
		B01. Zalesianie terenów otwartych	W niektórych fragmentach północnej części obszaru spotyka się młodniki sosnowe pochodzące z nasadzeń na siedliskach łąk zmiennowilgotnych oraz nasadzenia innych gatunków drzew.
		C01.01.01. Kamieniołomy piasku i żwiru	W południowej części obszaru stwierdzono składowanie nadkładu z wydobywania żwiru w sąsiadującej z obszarem żwirowni w miejscowości Wał-Ruda na powierzchniach zajętych wcześniej przez łąki zmiennowilgotne. Kontynuacja procedury będzie wiązać się ze stopniowym zmniejszaniem się powierzchni łąk trzęślicowych w obszarze.
		I02 problematyczne gatunki rodzime	Zmiana stosunków wodnych w obszarze i podtapianie (zalewanie) terenów przez bobry może prowadzić do braku możliwości rolniczego użytkowania łąk tj. koszenia, co skutkować może utratą siedlisk dla przedmiotów ochrony w obszarze.
		J02.15. Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Wskutek zabagniania, spowodowanego niewłaściwym funkcjonowaniem rowów melioracyjnych, znaczna powierzchnia łąk w południowo-zachodniej części obszaru uległa ewolucji biocenotycznej i przekształciła się w szuwały wielkoturzycowe. Proces może postępować w sytuacji nie podjęcia odpowiednich działań zmierzających do utrzymywania optymalnego poziomu wód gruntowych.
		K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Znaczna powierzchnia łąk w południowo-zachodniej części obszaru uległa ewolucji biocenotycznej i przekształciła się w szuwały wielkoturzycowe wskutek zabagniania łąk spowodowanego niewłaściwym funkcjonowaniem rowów melioracyjnych. Proces może postępować w sytuacji nie podjęcia odpowiednich działań zmierzających do utrzymywania optymalnego poziomu wód gruntowych. W sytuacji zaniechania użytkowania łąk na podłożu o odpowiednich warunkach wilgotnościowych

		procesy sukcesji doprowadzą do zdominowania łąk przez drzewa i krzewy (głównie olszę czarną i wierzbę)
		Potencjalne
	A02 Zmiana sposobu uprawy	Przekształcenie terenu w kierunku zakładania upraw w miejscu łąk zmiennowilgotnych.
	A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne	
	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Zbyt częsty lub zbyt wczesny pokos na niektórych fragmentach łąk może doprowadzić do niekorzystnych zmian w składzie gatunkowym siedliska i tym samym zanikiem siedliska przyrodniczego.
	A04.01.01. Intensywny wypas bydła	Wprowadzenie wypasu w płatach łąk trzęślicowych będzie skutkowało ustępowaniem większości gatunków typowych dla siedliska i tym samym zanikiem siedliska przyrodniczego.
	C03.02. Produkcja energii słonecznej	Zamierzenia inwestycyjne dotyczące lokalizacji elektrowni fotowoltanicznej w północnej części obszaru na terenach zajętych przez łąki trzęślicowe. Realizacja zamierzenia może doprowadzić do przekształcenia powierzchni siedliska.
	C03.03. Produkcja energii wiatrowej	Zamierzenia inwestycyjne dotyczące lokalizacji siłowni wiatrowych we wschodniej części obszaru na terenach zajętych przez łąki trzęślicowe. Realizacja zamierzenia może doprowadzić do przekształcenia powierzchni siedliska.
	I01. Obce gatunki inwazyjne	W płatach łąk trzęślicowych, które nie są użytkowane spotyka się pojedyncze osobniki północnoamerykańskich nawłoci. Skala procesu jest niewielka i nie skutkuje na razie ustępowaniem rodzimych gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego, jednak istnieje duże prawdopodobieństwo rozprzestrzeniania się gatunku na nieużytkowanych działkach, co doprowadzi do utraty siedliska łąk trzęślicowych.
3.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	Nie określono zagrożeń w związku z nieznaczącym występowaniem siedliska w obszarze Natura 2000.
4.	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Potencjalne
	A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia	Gatunek związany jest w obszarze z siedliskami antropogenicznymi (koszona regularnie roślinność trawiasta na wałach Kisieliny z dużym udziałem szczawiu rozpierzchłego i zwyczajnego — roślin żywicielskich larw motyla). Potencjalnym zagrożeniem dla gatunku może być zaniechanie utrzymania roślinności nieleśnej na wałach.
5.	6177 modraszek telejus <i>Phengaris teleiis</i> 6179 modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	Istniejące
	A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia	Brak koszenia skutkuje uruchomieniem kaskady procesów sukcesyjnych, które w dłuższej perspektywie czasowej prowadzą do gruntownej przebudowy składu gatunkowego siedliska, eliminując jego przydatność dla gatunku. Zaniechanie użytkowania niektórych fragmentów łąk, zwłaszcza w zachodniej części obszaru doprowadziło do zmniejszenia zasięgu gatunku w skali obszaru, pomimo, że w składzie gatunkowym szuwarów występuje jeszcze populacja rośliny żywicielskiej.
	B01. Zalesianie terenów otwartych	Zajmowanie powierzchni łąk przez zadrzewienia i lasy prowadzi do uszczuplenia powierzchni siedliska gatunku. W niektórych fragmentach obszaru (w szczególności w części północnej) spotyka się młodniki sosnowe pochodzące z nasadzeń na siedliskach łąk

	zmiennowilgotnych oraz nasadzenia innych gatunków drzew.
C01.01.01. Kamieniołomy piasku i żwiru	W południowej części obszaru stwierdzono składowanie nadkładu z wydobycia żwiru w sąsiadującej z obszarem żwirowni w miejscowości Wał-Ruda na powierzchniach zajętych wcześniej przez łąki zmiennowilgotne. Kontynuacja procedury będzie wiązać się ze stopniowym zmniejszaniem się powierzchni łąk trzęślicowych w obszarze, a tym samym zmniejszaniem się powierzchni siedliska gatunku.
I02 problematyczne gatunki rodzime	Zmiana stosunków wodnych w obszarze i podtapianie (zalewanie) terenów przez bobry może prowadzić do braku możliwości rolniczego użytkowania łąk tj. koszenia, co skutkować może utratą siedlisk dla przedmiotów ochrony w obszarze.
J02.15. Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Wskutek zabagniania, spowodowanego niewłaściwym funkcjonowaniem rowów melioracyjnych (uległy zamuleni i nie były poddawane konserwacji) znaczna powierzchnia łąk w południowo-zachodniej części obszaru uległa ewolucji biocenotycznej i przekształciła się w szuwały wielkoturzycowe z niewielkim udziałem rośliny żywicielskiej larw motyla i brakiem obecności modraszków. Proces może postępować w sytuacji nie podjęcia odpowiednich działań zmierzających do utrzymywania optymalnego poziomu wód gruntowych.
K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Oddziaływanie objawia się w płatach łąk, w których zaprzestano ekstensywnego gospodarowania, bądź doprowadzono do powstania zastoisk wody.
Potencjalne	
A02 Zmiana sposobu uprawy	Przekształcenie terenu w kierunku zakładania upraw w miejscu łąk zmiennowilgotnych, wiązałoby się z eliminacją rośliny pokarmowej wczesnych postaci larwalnych krwiściągu lekarskiego i populacji mrówek będących żywicielami larw motyla.
A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne	
A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Usunięcie roślin pokarmowych w okresie przebywania jaj w kwiatostanach krwiściągu lekarskiego i żerowania gąsienic przed adopcją przez mrówki, może (zależnie od skali powierzchniowej zabiegu) na zasadzie efektu wąskiego gardła wyeliminować stadia preimaginalne, stanowiąc zagrożenie dla populacji.
A04.01.01. Intensywny wypas bydła	Ewentualne wprowadzenie wypasu w płatach łąk z udziałem krwiściągu lekarskiego skutkować będzie jego ustępowaniem, a tym samym utratą warunków dla funkcjonowania populacji modraszka telejusa.
C03.02. Produkcja energii słonecznej	Zamierzenia inwestycyjne dotyczące lokalizacji elektrowni fotowoltaicznej w północnej części obszaru na terenach zajętych przez łąki trzęślicowe, stanowiące siedliska gatunku. Realizacja zamierzenia może doprowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.
C03.03. Produkcja energii wiatrowej	Zamierzenia inwestycyjne dotyczące lokalizacji siłowni wiatrowych we wschodniej części obszaru na terenach zajętych przez łąki trzęślicowe, stanowiące siedliska modraszków. Realizacja zamierzenia może doprowadzić do zniszczenia siedliska motyli.
I01. Obce gatunki inwazyjne	W płatach łąk trzęślicowych, które nie są użytkowane spotyka się pojedyncze osobniki północnoamerykańskich nawłoci. Skala procesu jest niewielka i nie skutkuje na razie ustępowaniem rodzimych gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego, w tym krwiściągu lekarskiego, jednak istnieje duże prawdopodobieństwo

			rozprzestrzeniania się gatunku na nieużytkowanych działkach, co doprowadzi do utraty siedliska gatunku.
6.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>		Istniejące
		C01.01.01 Kamieniołomy piasku i żwiru H.01.03 Inne zanieczyszczenia wód powierzchniowych ze źródeł punktowych	W niedalekiej odległości od rzeki zlokalizowane są kopalnie żwiru, które zanieczyszczają rzekę.
		H.01.05 Rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem	Możliwe są punktowe i okresowe zanieczyszczenia z pól i łąk zlokalizowanych w obszarze Natura 2000 oraz powyżej obszaru (nawozy, środki ochrony roślin, w tym również pochodzące z lasów).
		H.01.08 Rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych	W obszarze i powyżej niego znajdują się gospodarstwa o nieuregulowanej gospodarce ściekowej. Pogorszenie jakości wody i podniesienie poziomu żyzności rzeki Kisieliny na skutek odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych, powoduje pogorszenie parametrów wody, a przez to warunków siedliskowych piskorza.
		J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Rzeka Kisielina jest wyprostowana na większości jej długości. Koryto jest nienaturalne, stworzone koparką i ciężkim sprzętem. Powoduje to nienaturalny przepływ, zmiany w strukturze dna, ograniczenie migracji bocznej koryta, zmniejszenie liczby kryjówek oraz jakości i powierzchni tarlisk ryb o wysokich wymaganiach ekologicznych, w tym piskorza. Prace hydrotechniczne, które zmieniają geometrię koryta, zmieniają strukturę podłoża, likwidują naturalne formy erozyjne, modyfikują przepływ wody w korycie, zmieniają stan brzegów i uniemożliwiają naturalny przebieg procesów formujących morfologię koryta zawsze mają negatywny wpływ na ryby.
		K02.03 Eutrofizacja	W rzece Kisielinie występuje znaczna ilość glonów. Przyczynami eutrofizacji są zanieczyszczenia antropogeniczne wody, a także zwiększenie ilości światła docierającego do rzeki oraz wzrost temperatury wody wywołane wyprostowaniem koryta (J02.03.02).
		K03.04 Drapieźnictwo	W rzece Kisielinie występuje duża liczba drapieżników (szczupak), które eliminują głównie małe ryby. Dominacja szczupaka jest znaczna. Piskorz nie jest podstawowym elementem bazy pokarmowej szczupaka, jednak wobec mocno przetrzebionych populacji innych ofiar, szczupak ogranicza liczebność piskorza.
			Potencjalne
		C01.01.01 Kamieniołomy piasku i żwiru H01.03 Inne zanieczyszczenia wód powierzchniowych ze źródeł punktowych	Zwiększenie zanieczyszczenia rzeki w wyniku eksploatacji inne złoża kopalin w dolinie rzeki Kisieliny, które mogą być eksploatowane w przyszłości.
		H.01.05 Rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem	Zwiększenie zanieczyszczenia rzeki pochodzącego z użytków rolnych (nawozy, środki ochrony roślin również pochodzące z lasów) na skutek intensyfikację produkcji rolnej, zwiększenie mechanizacji, użycia nawozów, pestycydów itp.

Projekt zarządzenia z dnia 07.12.2017 r.
(zmiany w załącznikach zaznaczono na czerwono)

		J02.03.01 Zmiana przebiegu koryt rzecznych na dużą skalę J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Niewłaściwie przeprowadzone, nadmierne regulacje koryta. Prace hydrotechniczne, które zmieniają geometrię koryta, zmieniają strukturę podłoża, likwidują naturalne formy erozyjne, modyfikują przepływ wody w korycie, zmieniają stan brzegów i uniemożliwiają naturalny przebieg procesów formujących morfologię koryta zawsze mają negatywny wpływ na ryby.
--	--	---	---

Załącznik nr 2 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie
z dnia .....2017 r.

Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie określenia wartości wskaźników określających właściwości fizykochemiczne wód i skład planktonu dla siedliska przyrodniczego.
2.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Utrzymanie najlepiej zachowanych płatów łąk w stanie zbliżonym do stanu aktualnego, z uwzględnieniem potrzeb modraszka telejusa i modraszka nausithousa (utrzymanie wskaźników „gatunki typowe” i „gatunki dominujące” na poziomie oceny U1). Sformułowanie metod poprawy warunków wodnych w płatach łąk zdominowanych przez duże gatunki turzyc oraz realizacja odpowiednich działań ochronnych prowadzących do odtworzenia właściwej struktury i funkcji siedliska.
3.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	Nie określono zagrożeń w związku z nieznaczającym występowaniem siedliska w obszarze Natura 2000.
4.	1060 czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Zachowanie aktualnego charakteru siedliska gatunku w stanie co najmniej U1.
5.	6177 modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	Utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku we właściwym stanie ochrony (FV).
6.	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	Utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1.
7.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Poprawa warunków hydromorfologicznych siedliska gatunku z oceny U2 do oceny U1. Poprawa szans zachowania gatunku z oceny U2 do U1.

Wyjaśnienia

FV (stan właściwy), U1 (niezadowolający), U2 (zły) – symbole oceny parametrów stanu ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku (Rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 /Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>		
	<p>1. Określenie właściwości fizykochemicznych oraz składu planktonu zbiorników reprezentujących siedlisko przyrodnicze.</p> <p>Wykonanie badań właściwości fizykochemicznych i składu planktonu w poszczególnych zbiornikach. W centralnej części starorzecza (najgłębsze miejsce otwartego lustra wody) należy określić: barwę wody, przejrzystość przewodnictwo elektrolityczne, odczyn wody, pobierając próby z warstwy podpowierzchniowej. Podstawowa analiza różnorodności i udziału procentowego fitoplanktonu i zooplanktonu powinna być dokonana w minimum 20 polach widzenia w mikroskopie świetlnym. Identyfikacja ewentualnych zagrożeń oraz sformułowanie celów i sprecyzowanie działań ochronnych na podstawie wyników badań.</p> <p>Działanie do wykonania w pierwszych latach obowiązywania planu zadań ochronnych (lipiec-sierpień).</p>	Płaty siedliska zgodnie z załącznikiem nr 6	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
	<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i monitoringu realizacji celów działań ochronnych</i>		
	<p>2. Monitoring stanu zachowania siedliska przyrodniczego</p> <p>Przeprowadzenie oceny parametrów siedliska przyrodniczego i wskaźników określających właściwości fizykochemiczne wód i skład planktonu. Zadanie wykonywać co 3 lata po zakończeniu działania 1, zgodnie z obowiązującą metodyką GIOŚ.</p>	5 zbiorników wodnych o współrzędnych środka (PUWG 1992): 1) X: 627578; Y: 254970; 2) X: 627811; Y: 254956; 3) X: 62753; Y: 2550365; 4) X: 627501; Y: 255138; 5) X: 627486; Y:255066	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	Działania związane z ochroną czynną		
	<p>3. Regulowanie poziomu zwierciadła wód gruntowych w obrębie łąk</p> <p>Udrożnienie rowów melioracyjnych poprzez oczyszczenie ich dna z nadmiaru roślinności: wydobywanie namulów, złożenie na przyzmy na brzegu, wyrównanie dna. Wywiezienie roślin i namulów na wysypisko. Opracowanie projektu zastawek oraz ich realizacja w oparciu o wnioski z ekspertyzy hydrologicznej (działanie ochronne nr 10).</p> <p style="color: red;">Eliminacja negatywnego wpływu nadmiernego uwodnienia na siedliska łąk wskutek aktywności bobrów poprzez: wstawianie w istniejące tamy bobrowe odpowiedniej średnicy przepustów utrzymujących wodę na pożądanym poziomie (umożliwiającym prowadzenie zabiegów usuwania mechanicznego niepożądanych gatunków roślin oraz użytkowania kośnego łąk) lub sukcesywne rozbieranie nowych tam bobrowych powodujących trwałe podtopienie lub zalew użytkowanych łąk na podstawie obowiązującego prawa.</p> <p>Działanie należy wykonać niezwłocznie po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej (działania nr 10) w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>Rowy melioracyjne w obrębie lub sąsiadujące z działkami nr¹: gmina Radłów, obręb 0010 Wał-Ruda, 191, 204/1, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 328, 333, 334, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370/1, 370/2, 389, 390, 393, 394, 395, 396, 398, 399, 400, 508.</p>	<p>Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
	<p>4. Użytkowanie zapobiegające postępowi procesów sukcesji wtórnej (działanie obligatoryjne)</p> <p>Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pasterskie lub pasterskie (bez szczegółowych warunków). Niedopuszczalne jest zakładanie gruntów ornych, zalesianie, podsiewanie.</p> <p>Działanie do wykonania w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>Wszystkie płaty siedliska w obszarze, zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p style="color: red;">Właściciel/posiadacz gruntu.</p>
<p>5. Ekstensywne użytkowanie kośne (działanie fakultatywne)</p> <p>Użytkowanie kośne z zastosowaniem poniższych zaleceń: – jeden pokos co roku lub co dwa lata; – termin koszenia – od 1 września do 31 października;</p>	<p>Płaty siedliska: 6410_W1, 6410_W2, 6410_W3, 6410_W4, 6410_W5, 6410_W6, 6410_W7, 6410_W8, 6410_W9, 6410_W10, 6410_W11,</p>	<p style="color: red;">Właściciel/posiadacz gruntu na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 lub na podstawie zobowiązania podjętego w związku z</p>	

¹ oznaczenia działek ewidencji gruntów wg stanu na dzień 15.03.2014 r.

	<ul style="list-style-type: none"> – obowiązek zebrania i wywieżenia skoszonej biomasy z działki lub ułożenia w przyzmy, stogi lub brogi, w terminie 2 tygodni po pokosie; – nie dopuszcza się możliwości pozostawiania rozdrobnionej biomasy; – niezbędne jest pozostawienie fragmentów niekoszonych: 15-20% powierzchni poszczególnych działek oraz kęp drzew i krzewów, a także pasów wysokiej roślinności zielnej na fragmentach działek przylegających do rowów; – w dwóch kolejnych pokosach (wykonywanych w odstępie roku lub 2 lat) należy pozostawić inne fragmenty niekoszone; – dla działek nie przekraczających powierzchni 0,5 ha dopuszczalne jest zrezygnowanie z pozostawiania powierzchni niekoszonych i koszenie co roku całej działki; – koszenie od środka łąki do zewnątrz; – dopuszczalny jest wypas po pokosie, jednak nie wcześniej niż od 1 września do 15 października przy obsadzie do 0,5 DJP/ha i obciążeniu do 5 DJP/ha; – nie dopuszcza się możliwości nawożenia, wapnowania, bronowania. <p>Dopuszcza się realizację pakietów związanych z ochroną ptaków oraz rolnośrodowiskowych będących w trakcie realizacji na dzień wejścia w życie planu zadań ochronnych.</p> <p>Działanie należy wykonywać w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>6410_W12, 6410_W13, 6410_W14, 6410_W15, 6410_W16, 6410_W17, 6410_W18, 6410_W19, 6410_W24, 6410_W25, 6410_W26, 6410_W28, 6410_W29, 6410_W31, 6410_W32, 6410_W34, 6410_W35, 6410_W36, 6410_W37, 6410_W38, 6410_W39</p> <p>zgodnie z załącznikiem nr 6.</p>	<p>korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości.</p>
	<p>6. Ekstensywne użytkowanie kośne zgodne z obecnym sposobem użytkowania (działanie fakultatywne).</p> <p>Użytkowanie kośne z zastosowaniem zaleceń z działania 5 z dopuszczeniem dodatkowego terminu koszenia od 15 do 30 czerwca</p> <p>Dopuszcza się realizację pakietów związanych z ochroną ptaków oraz rolnośrodowiskowych będących w trakcie realizacji na dzień wejścia w życie planu zadań ochronnych.</p> <p>Działanie uwzględnia potrzeby życiowe dwóch gatunków motyli stanowiących przedmioty ochrony obszaru (modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> i modraszek nausithous <i>Phengaris nausithous</i>)</p> <p>Działanie należy wykonywać w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>Płaty siedliska: 6410_W20, 6410_W21, 6410_W22, 6410_W23, 6410_W27, 6410_W30, 6410_W33</p> <p>zgodnie z załącznikiem nr 6.</p>	

<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i monitoringu realizacji celów działań ochronnych</i>		
<p>7. Obserwacja zmian i reakcji siedliska na wprowadzone zabiegi ochronne</p> <p>Wykonanie w okresie 20 czerwca do 15 lipca ok. 21 zdjęć fitosocjologicznych o pow. 25 m² wyznaczonych w transektach o długości 200 m i szerokości 10 m (po trzy zdjęcia w transekcie, na jego początku, końcu i w geometrycznym środku) i dokonanie analizy w zakresie oceny wskaźników struktury i funkcji (w oparciu o zdjęcia fitosocjologiczne i strukturę roślinności w transektach). Wskaźniki struktury i funkcji podlegające ocenie to: „gatunki typowe”, „gatunki dominujące”, „gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „ekspansja krzewów i podrostu drzew”.</p> <p>Wybór lokalizacji transektów i zdjęć fitosocjologicznych będzie poprzedzony przeglądem terenowym w pierwszym lub drugim roku obowiązywania planu w celu wytypowania powierzchni najlepiej reprezentujących stan zachowania siedliska w obszarze, uwzględniających jego lokalne zróżnicowanie, ilustrujących przemiany jakim ono podlega. Opracowanie wyników po każdym sezonie badawczym i sformułowanie wniosków wskazujących ewentualną konieczność modyfikacji sposobów użytkowania łąk.</p> <p>Działanie do wykonania co 3 lata w trakcie obowiązywania planu.</p>	<p>Wybrane fragmenty łąk trzęślicowych w granicach obszaru Natura 2000</p>	<p>Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>
<p>8. Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego</p> <p>Monitorowanie najlepiej zachowanych płatów łąk, z uwzględnieniem potrzeb modraszka telejusa i modraszka nausithousa.</p> <p>Działanie należy wykonać w drugim, piątym i ósmym roku obowiązywania planu zgodnie z metodyką GIOŚ.</p>	<p>5 transektów monitoringowych o wymiarach 200 m x 10 m. Współrzędne wierzchołków transektów (PUWG 1992):</p> <p>T1: a) X: 625481; Y:256002; b) X: 625490; Y: 265006; c) X: 625581;Y: 255828; d) X: 625573;Y: 255824;</p> <p>T2: a) X: 626527;Y: 256441; b) X: 626535;Y: 256446; c) X: 626627; Y: 256268; d) X: 626618; Y: 256263;</p> <p>T3: a) X: 626380;Y: 254430;</p>	<p>Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>

		<p>b) X: 626389;Y: 254435; c) X: 626481; Y: 254257; d) X: 626472;Y: 254252; T4: a) X: 626002;Y: 254261; b) X: 626012;Y: 254261; c) X: 626003; Y: 254061; d) X: 625993;Y: 254062; T5: a) X: 626109;Y: 253444; b) X: 626118;Y: 253448; c) X: 626210; Y: 253271; d) X: 626201;Y: 253266.</p>	
	<p>9. Wykonanie monitoringu hydrologicznego</p> <p>Wykonanie monitoringu hydrologicznego z użyciem sieci piezometrów.</p> <p>Dokonywać na bieżąco w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych oceny skuteczności funkcjonowania zastawek umożliwiających regulację poziomu wód w rowach melioracyjnych odwadniających zachodnią część obszaru oraz przegląd terenu pod kątem odtworzenia właściwej struktury i funkcji siedliska.</p> <p>Działanie do wykonania w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>Wszystkie płaty siedliska w obszarze, zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p>Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
<p><i>Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony</i></p>			
	<p>10. Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej dla siedliska 6410</p> <p>Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej, określającej metody przywrócenia właściwych warunków wodnych w zabagnionych płatach siedliska przyrodniczego 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe w zachodniej części obszaru Natura 2000.</p> <p>Kartowanie hydrograficzne zachodniej części obszaru Natura 2000 celem ustalenia kierunku obiegu wód. Wykonanie pomiarów zwierciadła wód gruntowych w obrębie zabagnionych (zdominowanych przez turzycę ze związku <i>Magnocaricion</i>) oraz dobrze zachowanych płatów łąk trzęślicowych, jako obiektów kontrolnych sześciokrotnie w ciągu roku (luty, kwiecień, czerwiec, sierpień, październik, grudzień). Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych w miejscach wykonania pomiarów (lipiec-sierpień). Na podstawie zdiagnozowanych różnic w warunkach hydrologicznych panujących w łąkach</p>	<p>Płaty siedliska: 6410_W28, 6410_W31, 6410_W32, 6410_W34, 6410_W37</p>	<p>Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>

	<p>dobrze zachowanych i zabagnionych ustalenie sposobów udroźnienia rowów oraz lokalizacji i podstawowych parametrów zastawek umożliwiających regulację poziomu wód w rowach melioracyjnych odwadniających zachodnią część obszaru (zdominowaną przez płaty łąk zabagnionych z udziałem gatunków charakterystycznych dla związku <i>Molinion</i>) celem realizacji zadania ochronnego nr 3 dla łąk trzęślicowych 6410.</p> <p>Działanie należy wykonywać w pierwszych latach obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>		
<p>1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i></p>	<p><i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i></p>		
	<p>11. Utrzymanie trawiastego charakteru wałów przeciwpowodziowych nad rzeką Kisieliną</p> <p>Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pasterskie lub pasterskie wałów nad rzeką Kisieliną nie wcześniej niż od 20 czerwca i nie rzadziej niż raz na 3 lata. Usunięcie biomasy poza międzywale, koronę i skarpy wałów.</p> <p>Działanie należy wykonywać w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>Wszystkie płaty siedliska gatunku w obszarze zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p>Właściciele gruntów/ zarządzający nieruchomością/sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>
<p><i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i monitoringu realizacji celów działań ochronnych</i></p>			
	<p>12. Monitoring zachowania gatunku i jego siedliska</p> <p>Działanie należy wykonywać w 2,5,8 roku obowiązywania planu w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych zgodnie z metodyką GIOŚ.</p>	<p>3 stanowiska monitoringowe o długości 1000 m. Współrzędne punktów załamania transektów (PUWG 1992): T1: a) X: 624949; Y: 256052; b) X: 625158; Y: 255599; c) X: 625204; Y: 255550; d) X: 625298; Y: 255510; e) X: 625675; Y: 255478; T2: a) X: 625689; Y: 255477; b) X: 625805; Y: 255456; c) X: 625909; Y: 255376; d) X: 625950; Y: 255282; e) X: 626020; Y: 255162;</p>	<p>Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>

		f) X: 626087; Y: 255084; g) X: 626197; Y: 254989; h) X: 626350; Y: 254895; i) X: 626413; Y: 254848; j) X: 626456; Y: 254801; k) X: 626478; Y: 254757; T3: a) X: 626795; Y: 254237; b) X: 626968; Y: 254029; c) X: 627269; Y: 253790; d) X: 627615; Y: 253508.	
6177 Modraszek teleius <i>Phengaris teleius</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>		
6179 Modraszek nausitous <i>Phengaris</i> nausithous	13. Regulowanie poziomu zwierciadła wód gruntowych w obrębie siedlisk motyli Zgodnie z zakresem działania nr 3 dla siedliska przyrodniczego 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Jak dla działania nr 3	Jak dla działania nr 3
<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>			
	14. Użytkowanie łąk stanowiących siedlisko motyli (działanie obligatoryjne) Zgodnie z zakresem działania nr 4 dla siedliska przyrodniczego 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Jak dla działania nr 4	Jak dla działania nr 4
	15. Ekstensywne użytkowanie kośne łąk stanowiących siedlisko motyli (działanie fakultatywne) Zgodnie z zakresem działań nr 5 i 6 dla siedliska przyrodniczego 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Jak dla działań nr 5 i 6	Jak dla działań nr 5 i 6
<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i monitoringu realizacji celów działań ochronnych</i>			
	16. Obserwacja zmian i reakcji populacji i siedliska motyli na wprowadzone zabiegi ochronne Wykonanie w okresie 1 lipca do 31 sierpnia liczeń (5) dorosłych form motyli z rodzaju <i>Phengaris</i> (<i>Ph. telejus</i> i <i>Ph. nausithous</i>) w interwałach nie przekraczających 10 dni w trzech transektach o długości 1 kilometra przebiegających przez siedliska <i>Ph. telejus</i> (w tym 1 transekt powinien być	Powierzchnia siedlisk gatunków zgodnie z załącznikiem nr 7	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

	<p>wyznaczony we fragmencie obszaru zasiedlanego przez 2 gatunki motyli — <i>Ph. telejus</i> i <i>Ph. nausithous</i>), celem określenia wartości wskaźników populacyjnych („liczba obserwowanych osobników”, „indeks liczebności”). Lokalizacja transektów powinna uwzględniać zróżnicowanie siedliska (dostępność roślin pokarmowych, intensywność użytkowania). Określenie wskaźników siedliska gatunku („dostępność roślin żywicielskich”, „zarastanie ekspansywnymi bylinami”, „zarastanie przez drzewa / krzewy”. Opracowanie wyników po każdym sezonie badawczym i sformułowanie wniosków wskazujących ewentualną konieczność modyfikacji sposobów użytkowania łąk ze względu na potrzeby gatunków z rodzaju <i>Phengaris</i> (<i>Ph. telejus</i> i <i>Ph. nausithous</i>).</p> <p>Działanie należy wykonać w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (w czwartym, siódmym i dziesiątym roku).</p>		
	<p>17. Monitoring ochrony zachowania gatunków i ich siedlisk</p> <p>Działanie należy wykonać w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (w drugim, piątym i ósmym roku) zgodnie z metodyką GIOŚ.</p>	<p>Dla modraszka teleiusa: 4 stanowiska monitoringowe o długości 1000 m. Współrzędne początku (a) i końca (b) transektów (PUWG 1992): T1: a) X: 626037; Y: 254917; b) X: 626710; Y: 254177; T2: a) X: 626212; Y: 254142; b) X: 626843; Y: 253366; T3: a) X: 625854; Y: 253648; b) X: 626537; Y: 252919; T4: a) X: 625577; Y: 256544; b) X: 626017; Y: 255646.</p> <p>Dla modraszka nausitousa: 1 stanowisko monitoringowe o długości 1000 m. Współrzędne początku (a) i końca (b) transektu (PUWG 1992): T1:</p>	<p>Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>

		a) X: 626037; Y: 254917; b) X: 626710; Y: 254177;	
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony		
	<p>18. Pozyskanie szczegółowych informacji o sposobach użytkowania płatów roślinności, w obrębie których funkcjonuje populacja motyli</p> <p>Przeprowadzenie wśród właścicieli/użytkowników łąk ankiet odnośnie: dotychczasowych sposobów użytkowania (w możliwie jak najdłuższej skali czasu); zakresu, intensywności i terminów przeprowadzanych zabiegów oraz zebranie informacji odnośnie historii zmian jakościowych i ilościowych szaty roślinnej w powiązaniu z dotychczasowym użytkowaniem. Wnioski wynikłe z ankiet powinny być wykorzystane do ewentualnego doprecyzowania sposobu działań ochronnych.</p> <p>Działanie należy wykonać w pierwszych latach obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	Cały obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
	<p>19. Modyfikacja działalności gospodarczej w siedlisku gatunku</p> <p>Utrzymanie dotychczasowej gospodarki rybackiej polegającej na dopuszczeniu na rzece Kisielinie amatorskiego połowu ryb oraz podjęcie działań w celu rezygnacji z zarybień rzeki Kisieliny rybami drapieżnymi.</p> <p>Pozostawienie kształtowania koryta rzeki Kisieliny procesom naturalnym. Stopniowa renaturyzacja koryta rzeki poprzez pozostawienie bez ingerencji, co w przyszłości doprowadzić powinno do częściowej erozji brzegów, co urozmaici ich linię, z zastrzeżeniem, że erozja nie powinna powodować zagrożeń dla wałów oraz szkód powodziowych.</p> <p>Pozostawienie obudowy roślinnej brzegów rzeki oraz roślinności w korycie.</p> <p>Niezbędne dla ochrony przeciwpowodziowej bądź usuwania szkód popowodziowych prace hydrotechniczne prowadzić przy zachowaniu zasad dobrej praktyki, ograniczeniu zasięgu ingerencji do minimum gwarantującego zabezpieczenie zagrożonego mienia oraz przy zapewnieniu odpowiednich środków minimalizujących i wobec braku rozwiązań alternatywnych o mniejszym wpływie na jakość hydromorfologiczną cieków. Prace wykonywać poza okresem tarła piskorza, z wyjątkiem sytuacji nagłych związanych z bezpieczeństwem ludzi i mienia.</p>	W granicach obszaru Natura 2000	<p>Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (prace utrzymaniowe)</p> <p>Użytkownik rybacki (gospodarka rybacka)</p>

	Działanie do wykonania w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.		
	<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i monitoringu realizacji celów działań ochronnych</i>		
	20. Monitoring ochrony zachowania gatunku i jego siedliska. Działanie należy wykonać co trzy lata w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych zgodnie z metodyką GIOŚ.	Dla piskorza: 2 stanowiska monitoringowe o współrzędnych początku (a) i końca (b) transektów (PUWG 1992): T1: a) X: 627608; Y: 253501; b) X: 627191; Y: 253837; T2: a) X: 626472; Y: 254752; b) X: 624943; Y: 256045	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.